

ARTISTERIUM

Scroll down for English

მოკალი ბუდა!

შეხვედები ბუდას, მოკალი ბუდა!
სიდჰართა გაუტამა

მაგდა გურული
არტისტერიუმი IX
4-14 ნოემბერი, 2016

მიუხედავად იმისა, რომ ბუდასთან შეხვედრა უდიდეს წყალობად და წარმატებად ითვლება, ბუდიზმი თავის მიმდევრებს შემდეგი დილემის გაცნობიერებას სთავაზობს: "შეხვედები ბუდას, მოკალი ბუდა!". ბუდიზმის მიხედვით, ყოველგვარი ტრადიცია ან ავტორიტეტი შესაძლოა დაბრკოლებად იქცეს შინაგანი და გარეგანი ილუზიებისგან, ინტელექტუალური თუ ემოციური ცდომილებებისგან სრული განთავისუფლების გზაზე, რადგან მიმზიდველ ხატებს და ცნებებს რეალობის მისტიფიცირება შეუძლიათ. ბუდიზმის მიხედვით, სამყაროს და საკუთარი "მე"-ს გაცნობიერება "შუამავლის" გარეშე, რეალობის მხოლოდ უშუალო აღქმითაა შესაძლებელი.

როგორც "თამაშის თეორიის" თანამედროვე სისტემები გვამცნობს, თამაში საუკეთესო მეთოდია სამყაროს აღქმისთვის, ისევე როგორც სხვადასხვა გამოცდილება, რომელსაც ადამიანი ცხოვრების მანძილზე აგროვებს. ისიც არ უნდა დაგვავიწყდეს, რომ ზრდასრულთა თამაშებს გარდაუვალი შედეგები მოყვება, ბავშვების თამაში კი უშუალოა და სამყაროს შეცნობის შესაძლებლობებითაა სავსე.

ჰოლანდიელი ისტორიკოსი იოჰან ჰაინიხა, თავის წიგნში "Homo Ludens" ("მოთამაშე ადამიანი") თამაშის არსზე წერს: "თუ თამაშის ფორმალურ მახასიათებლებს შევაჯამებთ, შეიძლება ითქვას, რომ ის თავისუფალი ქმედებაა, რომელიც "ჩვეული ცხოვრების" მიღმა დგას და "არასერიოზულია", თუმცა, ამავე დროს, სრულიად შთანთქავს მოთამაშეს... თამაში საკუთარ საზღვრებში, დადგენილი წესებით ვითარდება დროსა და სივრცეში. ის ხელს უწყობს სოციალური დაჯგუფებების ფორმირებას, რომელიც მიდრეკილია საკუთარი თავი ერთგვარი იდუმალებით მოიცვას, შეინიღბოს ან რამე სხვა საშუალებით, ჩვეული სამყაროსგან საკუთარ განსხვავებულობას გაუსვას ხაზი".

უფრო დიდი სამყაროსგან განსხვავებულობას შეიძლება საკუთარი ტრადიციებითაც გაუსვა ხაზი. ამ შემთხვევაში ის "ჩვეული ცხოვრების" სერიოზული ნაწილია. სოციალური ურთიერთობების ფორმები, საერო თუ რელიგიური დღესასწაულები, ტანსაცმელი, გარდაცვალებასთან, დაბადებასთან, დროსტარებასთან, ცხოვრების მნიშვნელოვან ეტაპებთან თუ ყოველდღიურობასთან დაკავშირებული ჩვევები და რიტუალები - წინასწარ დადგენილი წესების მქონე უკრიტიკოდ მიღებული ერთგვარი თამაშებია. სხვა სიტყვებით, დროთა განმავლობაში დაგროვილი გამოცდილებების ზედაპირული რეკონსტრუქციაა, რომელიც ხშირად ადამიანის "მეორე ბუნებას" აყალიბებს.

სიტყვა "ტრადიცია" ლათინური *tradere* ან *traderer*-დან მოდის და მიცემას ან შესანახად გადაცემას ნიშნავს. თანამედროვე გაგებით ტრადიცია რწმენის სისტემების, აზროვნების, ქცევის ნორმების და

მათთან დაკავშირებული ობიექტების ერთობლიობაა, რომელსაც სხვადასხვა სოციალური ჯგუფები თაობიდან თაობას გადასცემენ, მათში კოდირებული განსაკუთრებული ფუნქციის მქონე ინფორმაციის ან მნიშვნელოვანი სიმბოლური დატვირთვის გამო, რომელიც შორეული ან ახლო წარსულიდან მოდის.

ერთნირი ტრადიციების მქონე სოციალური ჯგუფები, დროთა განმავლობაში, აყალიბებენ კულტურას, რომელიც ადამიანის სამყაროსთან ურთიერთობის უფრო რთული ფორმაა და ენას, რელიგიას, სოციალურ ჩვევებს, სამზარეულოს, მუსიკას, ხელოვნებას და სხვა შემოქმედებით აქტებს აერთიანებს. ტრადიციის ცნება პოლიტიკასა და ფილოსოფიაში ცნებების, მსჯელობების და თეორიების ჩამოყალიბებულ და ლოგიკურად დადასტურებულ ერთობლიობაზე მიუთითებს. ხელოვნებაში ტრადიცია ნამუშევრის წარმოდგენის უკვე არსებულ, გამოკვლეულ და შეფასებულ ფორმებს უკავშირდება.

ტრადიცია მნიშვნელოვნად განსაზღვრავს ადამიანის ცხოვრებას, განსაკუთრებით ისეთ კულტურებში, სადაც მას "მტრულ" გარემოში გადარჩენის ფუნქცია ენიჭება. ასეთ დროს ტრადიციის ერთგულება ზოგადად დაცულობის, კულტურული იდენტიფიკაციის და თვითდამკვიდრების განცდას უკავშირდება, თუმცა ხშირად ანაცვლებს პირად პასუხისმგებლობასაც, რაც დროთა განმავლობაში, კრიტიკული აზროვნების და ფაქტის უშუალო აღქმის უნარის დაქვეითებას იწვევს. აზროვნების ფუნქციას ამ დროს, ადამიანის ნაცვლად, სხვა სიტუაციაში ჩამოყალიბებული, ზეპირსიტყვიერად გადმოცემული, სუბიექტურად აღქმული მიდგომების და შეფასებების საზოგადოებრივად აღიარებული სისტემა იღებს საკუთარ თავზე.

მნიშვნელოვანია რომ ტრადიციაში ასევე მოიაზრება კულტურული გამოცდილების და ისტორიული მეხსიერების დაცულობა, თუმცა, ტრადიცია, რიტუალი, კანონი, როგორც დროში განმეორებადი და გარკვეული პირობებიდან გამომდინარე ცივილიზაციური ფემომენები, დროთა განმავლობაში ცვითავენ თავის არსობრივ კავშირებს ადამიანთან და სამყაროსთან. აქტიური მოხმარების პროცესში, შორდებიან რა პირველწყაროს, ისინი ფორმალურ, ორნამენტულ სახეს იძენენ. ასეთ დროს, არსებული დებულებითი სქემების გადაფასების აუცილებლობა დგება.

2016 წლის არტისტერიუმის თემა, "მოკალი ბუდა!" ტრადიციის, რიტუალის, სტერეოტიპების, ავტორიტეტთან, ძალაუფლებასთან ადამიანის დამოკიდებულების კრიტიკულ კვლევას გულისხმობს და იმ წინააღმდეგობრივი პროცესების წარმოჩენას, რომლებიც პროვოცირებენ ტრადიციულსა და თანამედროვეს შორის მუდმივ კონფლიქტს და დამაბულობას.

მოცემული ტექსტი უფრო ინსპირაციულია, ვიდრე "ინსტრუქციული" ნამუშევრის შესაქმნელად. არც ტექსტში განხილული თემებით შემოფარგვლაა აუცილებელი. ტექსტი კომენტარია სტერეოტიპების ნგრევის შესახებ თუნდაც ფიქრის აუცილებლობაზე.

ARTISTERIUM

Kill The Buddha!

If you meet the Buddha, kill the Buddha!

Gautama Siddharta

Magda Guruli
Artisterium IX
November 4-14, 2016.

Anyone encountering the Buddha on their journey through life might expect to be blessed and delighted by the event. But Buddhist teaching firmly instructs its followers; "If you meet the Buddha, kill the Buddha!" By this is meant that any tradition or system of authority can act as an obstacle to one's journey from illusion to freedom. To metaphorically kill the teacher is a reminder that fanciful intellectual and emotional images are dangerous distractions from actual reality. Indeed the Buddha said that the understanding of self and the world is only possible through an immediate perception of such reality. One method towards these observations is to surrender oneself into a state of ruthless experimentation and play - as suggested in modern systems like Game Theory. But it must be remembered that adult games are inevitably consequential and different to children's games - which are more spontaneous and orientated to discovering the world they have just been given.

In his text on play, *Homo Ludens* (Playing man), the Dutch historian and cultural theorist Johan Huizinga wrote: "Summing up the formal characteristic of play, we might call it a free activity standing quite consciously outside 'ordinary' life as being 'not serious' but at the same time absorbing the player intensely and utterly... It proceeds within its own proper boundaries of time and space according to fixed rules and in an orderly manner. It promotes the formation of social groupings that tend to surround themselves with secrecy and to stress the difference from the common world by disguise or other means."

Such important investigations into the structures of everyday can be aided by inquiring into one's own social traditions - as tradition is a powerful underscore of patterned behaviour. Religious or secular celebrations, rituals connected to death, birth, marriage and all important moments of transition, even choice of clothing, can be regarded as kinds of games. Thus a game might be defined as the predefined, non-critical, shared reconstruction of accumulated experience.

The word 'tradition' originates from Latin *trader*, or *traderer*, which means to hand over, or to give for safekeeping. In its modern incarnation the word stands for a social group's totality of faith, thought and behavior as passed from generation to generation via a uniquely coded system. Contained within this code is an important symbolic language inherited from the near or distant past.

Historically, social groups with similar traditions generated what is known as their 'culture.' Under this title the complex human interrelation with the world, which includes language, religion, social habit, cuisine, music, art and creativity, are pulled together. Under this generality is included the traditions of politics and philosophy which try to define and re-define these modes of behaviour via theories and ideas. Art is another tradition within this investigative process whose own response is to create physical works.

Thus tradition becomes a crucial self-identifying factor for cultures undergoing external or internal threats or take-overs. But the danger is that adherence to tradition sometimes replaces personal thought and responsibility, thus restricting critical thinking and the immediate perception of what is real. In such cases innovative play is replaced by a fixed and commonly recognized system of evaluation that lacks a responsiveness.

While it is important that our traditions contain the established rules of common cultural experience and history, it is crucial that their rituals remain internally alive and mutable, not just external representations or ornaments of the past. The outward forms can still be maintained but the personal responses within them should be given the freedom of play that will allow evolution within a culture forever moving towards the future.

2016's Artisterium invites participants to "Kill the Buddha!" as a means of critical investigation into our traditions, rituals, stereotypes and the relationships to authority and power. In so doing we seek to unearth some of the essential processes within the eternal conflict between tradition and modernity - via the very serious technique of play.